

Profesionalų patarimas paukštininkystės pramonės darbuotojams ir kitiems, kas kontaktuoja su gyvais paukščiais, jų plunksnomis, išmatomis ar kitais tarpiniais produktais; tarp jų gyvų paukščių prižiūrėtojai, fermeriai, paukštininkystės produkcijos surinkėjai, apdirbėjai ir inkubatorių darbuotojai, o taip pat veterinarai, prekių vežėjai, darbų vykdytojai ir remonto darbuotojai fabrikuose.

Šis bukletas išleistas grupės darbuotojų, pirmininkaujant Š. Airijos Sveikatos ir Darbo Saugos Vykdomajam. Šio leidinio tikslas yra suteikti informacijos apie paukščių gripą ir apibrėžti, kaip sumažinti žmogaus sveikatos riziką dirbant su galimai infekuota gripu produkcija.

This booklet is about bird flu. If you need the information in a different format or language, please contact HSENI or, alternatively, download it from HSENI's website www.hseni.gov.uk

- Česky
(Czech) Tento leták je o ptačí chřipce. Pokud potřebujete informace v jiném formátu nebo jazyce, kontaktujte, prosím, HSENI nebo si dokument stáhněte z HSENI web stránky: www.hseni.gov.uk
- Latviski
(Latvian) Šis buklets ir veltīts jautājumu izskaidrošanai par putnu gripu. Ja Jums ir nepieciešama informācija citās valodās vai arī citā formātā, lūdzam sazināties ar HSENI (Ziemeļīrijas Veselības un drošības Pārvaldi) Informācija ir pieejama arī HSENI interneta mājas lapā www.hseni.gov.uk
- Lietuviškai
(Lithuanian) Šis bukletas yra apie paukščių gripą. Jeigu jums reikia informacijos, pateiktos kitame formate ar kita kalba, prašome kreiptis į Šiaurės Airijos Sveikatos Apsaugos Vykdomąjį (HSENI) arba alternatyviai aplankykite HSENI svetainę www.hseni.gov.uk
- Polski
(Polish) Niniejsza broszura zawiera informacje na temat ptasiej grypy. Jeżeli potrzebujesz informacji w innym formacie lub języku, prosimy o kontakt z HSENI lub pobranie informacji ze strony internetowej HSENI www.hseni.gov.uk
- Português
(Portuguese) Este livrete é sobre a febre das aves. Se necessitar da informação num formato ou língua diferentes, contacte por favor, o HSENI ou, alternativamente, faça o seu download através do website do HSENI - www.hseni.gov.uk
- Romana
(Romanian) Acest indrumar contine informatii despre gripa aviara. Daca aveti nevoie de aceste informatii intr-un alt format sau alta limba, va rugam sa contactati HSENI, sau puteti sa-l descarcati de pe website-ul www.hseni.gov.uk
- Slovensky
(Slovak) Tento leták je o vtácej chřipke. Ak potrebujete informácie v inom formáte alebo jazyku, prosím kontaktujte HSENI alebo alternatívne si stiahnite leták zo stránky HSENI na www.hseni.gov.uk
- Tetum
(Tetum) Iha suratan ida kona ba gripe manu nia. Se hakarak informasaun ida ne'e ba formato oh lian sira seluk, halo favor telefone ba HSENI oh selai download husi website www.hseni.gov.uk

ĮŽANGA

Šios nuorodos skirtos paukštininkystės darbuotojams, kaip pažymi Sveikatos Apsaugos Agentūra, kurie gali nukentėti nuo paukščių gripo. (Žr. Priedą A)

Nuo 2003-ųjų dideli paukščių gripo atmainos H5N1 protrūkiai pasireiškė pietryčių Azijos paukštininkystėje. Ypač nukentėjo tokios šalys, kaip Kinija, Tailandas, Kambodža, Indonezija ir Vietnamas. Visai neseniai Europoje, kai kurie laukiniai paukščiai ir naminių paukščių būriai žuvo nuo H5N1 infekcijos. Patikslintą, paskutinius duomenimis, šalių sąrašą galite rasti interneto tinklapyje <http://www.oie.int>

Kas yra paukščių gripas?

Paukščių gripas, tai infekcinė paukščių liga, sukelta keleto gripo viruso atmainų. Kai kurios iš jų sukelia daug rimtesnę ligą paukštininkystėje. Liga turi tendenciją labiau kenkti vištoms ir kalakutams, nei vandens paukščiams. Kartais ypač dideli sunkios infekcinės ligos protrūkiai pasireiškia paukštininkystėje, ko pasekoje žūsta didelis paukščių skaičius.

Kaip tai kenkia paukštininkystei?

Ligos simptomai ir sunkumas priklauso nuo viruso atmainos ir infekuoto paukščio rūšies. Paukščiai užsikrėtę gripu gali žūti staigiai arba pademonstruoti eilę simptomų įskaitant tokius, kaip sutrikęs kvėpavimas, patinusios galvos, tingumas, reproduktyvios funkcijos sumažėjimas, apetito netekimas. Kai kurie paukščiai, ypač vandens, gali būti infekuoti, bet nedemonstruoti jokių sutrikimo ženklų. Užsikrėtę paukščiai platina virusą, paskleisdami seiles, nosies išskyras bei išmatas ant savo plunksnų.

Ar gali gripo virusas sukelti infekciją žmogui?

Šiuo metu žmonių infekuotų paukščių gripu pasitaiko retai. Netgi po kontakto su infekuotais paukščiais, nesvarbu gyvais ar ne, galimybė užsikrėsti yra visiškai nedidelė. Ligos simptomai ir sunkumas priklauso nuo gripo atmainos. Keletas atmainų gali sukelti nesunkią ligą, dažniausiai konjunktivitą. Tačiau žmonės užsikrėtę H5N1 atmaina, gali sunkiai susirgti. Iš visų, laboratorijų patvirtintų žmogaus susirgimo atvejų, apytiksliai pusė numirė. (daugiau informacijos "World Health Organisation" (WHO) tinklapyje) Bendrą informaciją galite rasti:
<<http://dhssp>> <http://dhsspsni.gov.uk/avianflu-faqs.pdf>

Kaip liga gali persiduoti iš paukščių žmonėms?

Pagrindinė ligos perdavimo priežastis yra kontaktas su gyvais infekuotais paukščiais ar jų išmatomis, skerdžiant, pešiojant, darinėjant ar ruošiant infekuotą paukštieną maistui. Tuomet infekcija plinta tiesiogiai iš infekuoto paukščio, jų plunksnų ar išmatų. Netiesiogiai liga galimai plinta per nešvarias rankas ar paviršius.

Ar gali užsikrėtęs žmogus infekuoti kitą žmogų?

Yra ribotas skaičius pagrystų dokumentų, įrodančių žmogus galimybę perduoti H5N1 kitam žmogui. Bet iki šiol nėra jokių įrodymų, kad būtent šis paukščių gripo virusas adaptuotas lengvai plisti tarp žmonių. http://www.hpa.org.uk/infections/topics_az/influenza/avian/avianflufaq.htm
http://www.who.int/csr/disease/avian_influenza/avian_faqs/en/index.html#isit

Kokie ligos simptomai?

Žmogui infekuotam paukščių gripu, sukeltu H5N1 atmainos, pakyla temperatūra (38°C ar aukštesnė) sekant panašiams į gripą simptomams, įskaitant kosulį, slogą, skausmą gerklėje, raumenų skausmus ir kvėpavimo sutrikimus. Viduriavimas gali pasireikšti ankstyvojoje ligos stadijoje, arba savaitę prieš gripo tipo simptomus. Taip pat galimi pilvo ar galvos skausmai, vėmimas. Simptomai progresyviai stiprėja, todėl po kelių dienų yra būtina hospitalizacija.

Kodėl žmogui yra svarbu išvengti H5N1 infekcijos?

Galimybė žmogui užsikrėsti H5N1 išlieka visiškai reta. Tačiau, jeigu kas nors užsikrečia virusu, gali labai sunkiai susirgti ar numirti. Gripo virusas pastoviai kinta, todėl pats virusas gali pasikeisti taip, kad galėtų lengvai plisti tarp žmonių. Virusas gali pakisti taip, kad žmogus lengvai pagauna paukščių gripo virusą jei jis jau infekuotas paprastu gripu. Jeigu taip atsitiks, tada du virusai susimaišys ir pakis į "naują" virusą, kuris lengvai plinta tarp žmonių. Jei taip atsitiks, tuomet gali prasidėti pasaulinės gripo epidemijos protrūkis, žinomas kaip pandeminis gripas.

Ar egzistuoja vakcina žmogui apsauganti nuo paukščių gripo?

Ne, šiuo metu nėra vakcinų, apsaugančių nuo paukščių gripo.

Ar gali reguliari vakcina nuo paprasto gripo apsaugoti nuo paukščių gripo?

Ne. Įprasto gripo vakcina neapsaugo nuo paukščių gripo. Tačiau tai bus rekomenduojama tiems, kurie susiję su paukščių gripo protrūkiu paukštininkystėje. Tai reikalinga tam, kad sustabdyti įprasto gripo viruso susijungimą su paukščių gripu, ir "naujo" viruso atsiradimą, kuris lengvai plinta tarp žmonių sukeldamas rimtą ligą.

Kaip paukščių virusas persiduota žmonėms?

Pietryčių Azijoje infekuotų paukščių pešimas ir paruošimas, kontaktas su antimis ir galimai nepakankamai gerai išvirtos infekuotos paukštienos valgymas, viskas turėjo įtakos.

Yra trys galimi užsikrėtimo būdai:

- Kvėpavimas infekuotame drėgname ore arba dulkėse, kuriose yra infekuotos medžiagos.
- Infekuotos medžiagos nuryjimas ar valgymas.
- Kontaktas tarp infekuotos medžiagos ir akių, nosies ar burnos gleivinės.

Kokiais būdais apsaugoti darbuotojų sveikatą?

Pirma: Sveiki paukščiai yra svarbiausias dalykas

Kaip apsaugoti paukščius:

Likytis nustatytų bioapsaugos priemonių, kad apsaugoti paukščius nuo infekcijos. Patvirtintas dezinfekavimo priemonių sąrašas yra patalpintas DARD tinklapyje - <http://www.dardni.gov.uk/index/animal-health/animal-disease-control-and-prevention/avian-influenza/dard-approved-disinfectants.htm>

- Pastoviai apsirūpinti visomis reikiamomis dezinfekavimo ir valymo priemonėmis.
- Apsirūpinti ir visada naudoti kojų dezinfekavimo kilimėlius (pakeisti kojų dezinfekavimo kilimėlius pagal būtinybę).
- Paukščiai turėtų būti perkami tik iš saugių šaltinių.
- Tik būtini darbuotojai turėtų prėjimą prie paukščių.
- Statybų remonto kontraktininkai turėtų griežtai laikytis bioapsaugos priemonių ir naudoti tik būtiniausius įrankius bei įrangą objekte.
- Visi įrankiai ir įranga, naudotini objekte, turi būti gerai dezinfekuojami.
- Niekada nenaudoti upės, ežero ar negilių šulinių vandens valymo darbams, ar paukščiams girdyti.

Išsamios bioapsaugos informacijos rasite DARDNI tinklapyje - <http://www.dardni.gov.uk/index/animal-health/animal-disease-control-and-prevention/avian-influenza/preparing-for-avian-influenza/welfare-and-biosecurity.htm>

Antra: Būkite budrūs

- Atkreipkite dėmesį į paukščių sveikatą ir esant reikalui praneškite savo viršininkui, darbdaviui, veterinarui.

Trečia: Sveikatos apsauga

Darbo aplinka:

- Kai kurios plaučių ligos ir infekcijos yra potencialiai pavojingi paukštyno darbuotojams.
- Neikite į paukštyną be tikslo.
- Kur įmanoma venkite dulkes sukeliančių darbų paukštyne.
- Saugokite savo sveikatą, mažindami kontaktus su paukščiais, jų išmatomis, plunksnomis, t.t ir venkite kontaktų su nešvariais paviršiais.
- Dėvėkite tinkamus asmeninės apsaugos rūbus ir kvėpavimo apsaugos priemones įeidami į paukštyną ir dirbdami su gyvais paukščiais, jų plunksnomis, išmatomis ar tarpiniais produktais.

Žmonės:

- Plaukite rankas (iki alkūnių jei reikia) prieš valgant, geriant, rūkant, naudojantis telefonu, vartojant vaistus, dedantis makijažą ar linzes. (Žr. Priedą C)
- Visus naujus ir esamus įplovimus ir įdrėskimus apsaugokite uždėję vandeniu atsparių tvarstį prieš pradėdami dirbti.
- Nelieskite savo veido ar akių rankomis ar pirštinėmis.
- Plaukite rankas po kontakto su galimai nešvariais paviršiais.
- Dėvėkite tik tinkamus asmeninės apsaugos rūbus (AAR). Tai yra:

- > Vienkartinius ar polimedvilninius darbo kombinezonus, (sunaikinant arba išvalant po panaudojimo, priklausomai nuo kombinezono tipo).
- > Vienkartinės nitrilo ar vinilo pirštines, arba ypač tvirtas nelateksines pirštines, kurios lengvai dezinfekuojamos.
- > Guminius batus ar botus.
- > PP3 - rūšies kvėpavimo apsauginės priemonės privaloma dėvėti ten, kur yra priėjimas prie gyvų paukščių, jų plunksnų, išmatų ar tarpinių produktų, arba aukščiau išvardintų produktų dulkių.
- > Be kvėpavimo takų apsaugos, privaloma dėvėti EN 166 3-čios, 4-tos, 5-tos klasės akių apsaugą, kontaktui su krauju ir kitais organizmo skysčiais.

- Taisyklingai užsidėkite ir nusiimkite AAR. (Žr. Priedą B)
- Paukštyno darbuotojai turėtų nepamiršti laikytis savisaugos priemonių, o taip pat ir kontraktininkai, svečiai ir jų šeimos nariai, visi kas lankosi paukštyne.
- Suplanuokite savo darbo dieną, palikdami pakankamai laiko dezinfekavimo procedūroms prieš pagrindines pertraukas.
- Jei pertraukos metu paliecate darbo teritoriją, AAR privalote nusiimti.
- Gera praktika rodo, kad AAR nedėvimas už darbo teritorijos ribų.
- Palikite AAR uždarytame konteineryje, švarioje bei biosaugioje vietoje.
- Niekada nevalgykite, negerkite ir nerūkykite paukštyne.
- Pateikite šį bulketą visiems, kas įeina į paukštyną.

Kas atsitiktų, jeigu paukštyno paukščiai užsikrės paukščių gripu?

Paukščių gripo protrūkio atveju jūsų paukštyne, atsakingi pareigūnai iš Žemės Ūkio ir Kaimo Plėtros Departamento įves griežtą objekto kontrolę. Sveikatos, Socialinės Rūpybos ir Gyventojų Saugumo Departamento tinklapyje rasite naudingos informacijos ir sveikatos ir saugos instrukcijas, nurodančias, kaip veikti atsitikus ligos protrūkiui: <http://www.dhsspsni.gov.uk/index/phealth/avianflu>

Kokios mano, kaip darbuotojo ar darbdavio, privalomos pareigos?

Darbdavys privalo kontroliuoti pavojingas darbuotojų sveikatai sąlygas, pagal numatytus sveikatos ir darbo saugos įstatymą ir pavojingų medžiagų sveikatai kontrolės taisykles. Papildomus nurodymus, kaip elgtis su pavojingais biologiniais agentais darbo vietoje, rasite tinklapyje:

<http://www.hse.gov.uk/biosafety/information.htm>

Darbuotojai privalo kiek įmanoma pasirūpinti savo ir kitų sveikata ir darbo sauga darbo vietoje, ir kitais kuriems gali pakenkti jų darbo veikla.

ŽEMIAU NURODYTOS POTENCIALIAI PAVEIKTINOS PAUKŠČIŲ GRIPO GRUPĖS

- 1 Pastoviai dirbantys ar reguliariai besilankantys registruotose paukštyno skyriuose darbuotojai, kurie patenka į vieną ar kelias sekančias kategorijas:
 - a Kasdien besilankantys paukščių auginimo ar kiaušinių produkcijos zonose.
 - b Vykdantieji pirminį kiaušinių rūšiavimą, jeigu rūšiavimo skyrius randasi produkcijos zonoje.
 - c Gaudantys ar skeržiantys paukščius, paukščių auginimo ar kiaušinių produkcijos zonose.
 - d Paukščių narvelių, po paukštyno depopuliacijos, kapitalinio valymo vykdytojai.
- 2 Darbuotojai, kurie surenka ir pašalina paukščių išmatas ar atliekas iš paukščių auginimo ar kiaušinių produkcijos skyrių, registruoto paukštyno zonoje.
- 3 Darbuotojai paukščių apdirbimo zonoje:
 - a gyvų paukščių gaudymas ir priežiūra.
 - b paukščių žudymas ir išdarinėjimas.
 - c paukščiais užterštų patalpų bei įrangos valymas ir dezinfekavimas. ²

Darbuotojai, kurie nėra padidinto pavojaus užsikrėsti paukščių gripu zonose:

- Fermų darbuotojai, registruotose paukštininkystės zonose, bet tiesiogiai nesusiję su paukščių tvarkymo ar kiaušinių rūšiavimo skyriais.
- Darbuotojai pristatantys įvairias medžiagas į paukštyno zonas.
- Darbuotojai, renkantys ar pristatantys kiaušinius ar paukščius (gyvus ar žuvusius) iš paukštyno teritorijos (nebent priima priemones nurodytas 1(c)).
- Darbuotojai paukščių apdorojimo skyriuose, tvarkantys paukščių kaulus, bet tiesiogiai nesusiję su paukščių žudymu ar išdorojimu (nebent atlieka pareigas, numatytas aukščiau punkte (3)).

¹ Santrauka iš Sveikatos Apsaugos Agentūros.

² Įskaitant darbininkus/statybos remonto kontraktininkus, kurie vykdo valymo darbus ar taiso sugedusias linijas ir transporto darbuotojai, kurie turi plauti mašinas, užterštas paukščių išmatomis.

Būtinės priemonės

- 1 Šepetys/batų grandiklis, nešvarumams nuo batų valyti
- 2 Šepetys naudojamas kartu su dezinfekavimo kilimėliu
- 3 Disinfektant. Dezinfekcijos priemonė
- 4 Spec. konteineriai skirti "įmerkti" rankas su pirštinėmis, nusiimant AAR
- 5 Vonelės batams ir šepečiai batų dezinfekavimui
- 6 Vienkartinės servetėlės
- 7 Plastikiniai maišai panaudotiems AAR/panaudotoms vienkartinėms servetėlėms
- 8 Virvelė sandariai užrišti plastikinius maišus

Naudotini AAR

- 1 Kombinezonus
- 2 Respiratorius
- 3 Apsauginiai akiniai
- 4 Pirštinės
- 5 Guminiai batai

Kaip užsidėti AAR

- 1 Apsivilkite kombinezoną
- 2 Apsiaukite batus taip, kad kombinezono kelnės būtų ant batų
- 3 Užsidėkite veido kaukę
- 4 Užsidėkite apsauginius akinius
- 5 Užsidėkite kapišoną
- 6 Užsimaukite pirštines taip, kad rankovės būtų ant pirštinių
- 7 Pilnas AAR komplektas

1

2

3

4

6

7

8

9

11

12

13

14

16

17

18

19

Kaip nusiimti AAR

5

10

15

20

21

- 1 Nuvalykite stambius nešvarumus nuo batų šepėčiu/grandikliu
- 2 Pamerkite pirštines į dezinfekuojantį skystį
- 3 Plaukite/valykite batus ir padus dezinfekuojančiu tirpalu
- 4 Pamerkite pirštines į dezinfekuojantį skystį
- 5 Nusiimkite kapišoną
- 6 Nuvaykite išorinę apsauginių akinių pusę, ir visas suteptas apsauginių priemonių vietas vienkartinėmis servetėlėmis
- 7 Vienkartines servetėles meskite į plastikinį maišą
- 8 Pamerkite pirštines į dezinfekuojantį skystį
- 9 Nusiimkite kombinezoną "nulupdami" jį nuo savęs ir atsargiai vyniodami nuo kapišono link kojų (ištraukite rankas išversdami rankoves ir kelnes, nusimaudami) ir išlipkite iš batų tuo pačiu
- 10 Įkiškite kojas į batelius, su kuriais einate į lauką
- 11 Sumeskite kombinezoną į plastikinį maišą
- 12 Pamerkite pirštines į dezinfekuojantį skystį
- 13 Nusiimkite apsauginius akinius prilaikydami veido kaukę
- 14 Nuplaukite apsauginius akinius dezinfekuojančiu skysčiu
- 15 Pamerkite pirštines į dezinfekuojantį skystį
- 16 Nusiimkite respiratorių, pasilenkdami į priekį ir patraukdami kaukę žemyn
- 17 Įmeskite kaukę į plastikinį maišą
- 18 Nusiimkite pirštines, laikydami už rankogalio ir išversdami nutraukite
- 19 Meskite pirštines į plastikinį maišą
- 20 Užsandarinkite plastikinį maišą ir įmeskite jį prie kitų šiukšlių
- 21 Nusiplaukite rankas ankas

Pastaba - Jei naudojami daugkartiniai polimedvilniniai kombinezonai, jie turėtų būti skalbiami atskirai ir minimaliai liečiami

Kai plaunate rankas:

- Naudokite muilą ir šiltą bėgantį vandenį.
- Kruopščiai nuplaukite rankas, riešus, delnus, apatinę rankų dalį, tarpupirščius ir panages.
- Patrinkite gerai rankas, iki 20 sekundžių.
- Nuplaukite nuo rankų muilą.
- Nsausinkite rankas popieriniu rankšluosčiu, švariu medžiaginiu rankšluosčiu arba išdžiovinkite džiovintuvu.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

Informacijos Šaltiniai

Šiaurės Airijos Sveikatos ir Darbo Saugos Vykdomasis

The Health and Safety Executive for Northern Ireland (HSENI), 83 Ladas Drive, Belfast BT6 9FR. Telefonas: (028) 9024 3249

Pagalbos linija: 0800 0320 121 arba Įdarbinimo Medicininis Konsultavimo Centras Employment Medical Advisory Service (EMAS), Avenue House, Rosemary Street, Belfast BT1 1QE. Telefonas: (028) 9040 8004. E-paštas: amasmail@detini.gov.uk

Sveikatos ir Darbo Saugos Vykdomasis

Health and Safety Executive (HSE), Rose Court, 2 Southwark Bridge, London, SE1 9HS Telefonas: (020) 7556 2100

<http://www.hse.gov.uk/biosafety/diseases/avianflu.htm>

Sveikatos, Socialinės Rūpybos ir Gyventojų Saugumo Departamentas

The Department of Health, Social Services and Public Safety, Castle Buildings, Stormont, Belfast BT4 3SJ. Telfonas: (028) 9052 0050

<http://www.dhsspsni.gov.uk/avianflu>

Veterinarijos Servisas, Šiaurės Airijos Žemės Ūkio ir Kaimo Plėtros Departamentas

Veterinary Service, Department of Agriculture and Rural Development for Northern Ireland (DARDNI), Dundonald House, Upper Newtownards Road, Belfast BT4 3SB. Telefonas: (028) 9052 4580

<http://www.dardni.gov.uk/index/animal-health/animal-disease-control-and-prevention/avian-influenza.htm>

Sveikatos Apsaugos Agentūra, Infekcinis Centras

Health Protection Agency, Centre for Infections, 61 Colindale Avenue, London NW9 5EQ. Telefonas: (020) 8200 4400

http://www.hpa.org.uk/infections/topics_az/influenza/avian/default.htm

Naudingi tinklapiai

www.hseni.gov.uk

www.hse.gov.uk

www.dhsspsni.gov.uk

www.dardni.gov.uk

www.hpa.org.uk

www.who.int

Šios nuorodos yra patvirtintos šių organizacijų bei viriausybinių organų:

Šiaurės Airijos Sveikatos ir Darbo Saugos Vykdomojo
Žemės Ūkio ir Kaimo Plėtros Departamento
Sveikatos, Socialinės Rūpybos ir Gyventojų Saugumo Departamentas
Plintančių Ligų Priežiūros Centro(ŠA)
Ulster Fermerių Sąjungos
Šiaurės Airijos Paukštininkystės Asociacijos
Šiaurės Airijos Paukštininkystės Federacijos
Šiaurės Airijos Vykdytojų Asociacijos

Visos aukščiau paminėtos organizacijos kartu su Pietų Tyrone
Įgaliojamąja Programa konsultavo šį leidinį. Šiaurės Airijos Grūdų
Prekybos Asociacija prisidėjo platinant šį bukletą.

Tolimesnius patarimus galite gauti iš:
Šiaurės Airijos Sveikatos ir Darbo Saugos Vykdomojo
Health and Safety Executive for Northern Ireland
83 Ladas Drive
Belfast
BT6 9 FR

Tel: (028) 9024 3249
Fax: (028) 9023 5383
Pagalbos linija: 0800 0320 121
Textphone: (028) 9054 6896
Tinklapis: www.hseni.gov.uk
E-paštas: hseni@detini.gov.uk

Šio leidinio versija, stambesniu šriftu, galima gauti iš HSENI